

JUHÁSZ FERENC

Ragadozó hártya-szegénység

*Fehér, öreg, csontos, csámpás, csontszőr-nyereg
fejű ló, akinek szétrepedt hordó-hold
patája, mint szaru-rózsa, kövirózsa,
nagy szírom-pogácsa, kőpáncél-ráktitán,
szeme félbevágott apró görögdinnye:
közepén gyászserleg, fekete pohárkút,
csipája, mint arany-kukac, nyálzó csillag,
löttyögő vén szekér, mint rothadt koporsó,
amivel mi jártunk: ki a szőlőhegyre,
a vernyigét hozni, a lemetszett gallyat,
amivel a trágyát vittük, az erjedést,
akár egy halottat: kukoricaföldre,
hogy ott vasvillával hányjuk, teregessük,
s a kis földszalagon tocsogtunk zöld-ében,
jövőt-hozó szegény lekvár-büdősségben,
mezítláb, zokniban, nagy cúgoscipőben,
szálkás, húgyos, szaros erjedés-szőnyegen,
mint a hullamosó asszonyok szagosan,
mint halott-fürdető nők vér-szappanosan.
Nekünk nem volt lovunk és szekerünk se volt,
napszám-kölcsönbérért jártunk a fogattal,
s röhögött a falu, ha a lovat látta,
és tehenünk se volt, csak egy öreg kecskénk:
olyan vékony volt, mint májfoltos papírlap,
mint újságpapírból gyúrt szakállas szobor,
s hátsó combjai közt uborka-fürt tőgye
szeplős, mint az égbolt nyári sötétsége,
s szakállában bogáncs: lila szőr-koponya.
Hoztuk a kölcsön-bér szekérrel, vak lóval
a földről a tököt, krumplit, kukoricát.
A babot vállunkra hólyagzott lazsnakkal,*

kamasz-vállra dobott zsákkal hagymát, répát.
Ilyen volt az egyik szegénység, a régi,
a harminc egymásra ragadt szegényhártya
közepe szegénység, az a faluszéli!
S szívemben nyitott könyv, mint rózsában lepke,
szétterített bársony-hímzés, kék-koponyás
szárnyú, vagy becsukott szárnyú: pávaszemes
kinyitott legyező, csukott könyv-esernyő
az a lepke: a könyv, a nyitott szabadság,
a széthajtott szárnyú, a becsukott mámor,
lepke az éjszaka árny-világ csöndjében,
szitamorzsza-szemén harmatpor csillagfény,
minden egyes gombán, mindegyik púp-pöttyön,
a babszem-alakú, a vese-alakú
fényhabszivacs-görbén, a görbe tér osztott
és szivaccsá szorzott látórács-csöndselymén
aranypont-sündisznó, aranyjég-olvadás,
mintha harmincezer ráccsá tolt gombostű,
üvegfejú gomb-tű, gombostű-üvegfej
térrács lenne kitin-vesetálba szúrva,
a szem, mint fordított sün, hiszen a tűszár
hegye befelé, nem fölfelé áll hegygel,
üres napraforgó-tányér a szem éje,
cellaszita-sírok temető-mélyébe
víz fagyott, az csillog, többezer jég-pikkely,
jéglaprács-mozaiik szitatojás a szem,
s benne a kozmosz-köd hajszálércsorgása,
a mindenség fénypettyhalmaz területe,
amely a lepkeszem-kazettákba égett,
mint az aranyerdő véres népmesében.
Ilyen a néző könyv, ilyen a látó könyv
a kozmikus rózsza vákuum-szívkegyében.
Ő bennem, én benne szirompúp-sötétben.
Temetődomb alatt vittem vad reményem,
vágyam árny-keresztjét, hitem, a fény-tetőt,
hogy még meg ne haljak, hogy leszabaduljak
kőkereszttemről, mint meszelt sírkert-Krisztus.

*S szívemben láng-örvény, vers-akarat vulkán:
tűzzel földühöngő Földgolyó-virágkürt,
hogy mélybe ne búzzon, sár-talpig ne rántson
sárgazöld derengés tenger-szívószája,
víz-súly mocsár-aljra, hogy ott virágozzak,
mint fénydoboz állat, bojt-lámpás tűzrács-hal,
piros virágállat, mézcső-pókháló-lomb,
mélyvízi féreg-nyáj, önmagába kötve,
csiga, mézskürt-tölcsér-erdő az ős-csöndben,
kagyló, óriás-rák: szelvények, szemrudak,
ollók, láb-kaszák és páncél-szerelvények
szenvedély-nyugalma, szenvedés-bánata,
hogy mélybe ne szívjon, magába ne rántson
a tóig lelógó fátyolköd-tejúttal
a cirpelés-háló bánat-köd éjszaka
mélység és magasság, falu-éj, szegénység,
betegség, vérhányás parancs-rémuralma!
Ne legyek én, mint a cső-ernyő giliszták,
csillagbarlang-szájú égő hal-kőszörnyek,
láva-pontokból szótt vulkánkürt mély-erdő,
tengerfenékből nőtt mézstrombita-ménes,
gigász hűtőtornyok, természetvár sejt-részeg
toronymagassága mélytenger-vitorla!
Ó, az a szegénység! Ó, azok a hártványok!
Egymásra ragadva hártványtömbbé nőve
a szegénység-lapok nyálkahártya-ténye,
s köztük, bennük, rajtuk hajszálér-vörösen
érzékenység-bolyhok, csövek, feszülések,
háromdimenziós csőgomoly felhőszál,
hálózat rácsrom busz térhálóké egymásba
süllyedt, horgolt, gyömött szívós hajzat-láza,
az élet-erjedés, az élni-akarás ragadozás-könnye!
S szívemben vágy-jövő: hogy elmenni innen,
s szívemben a jaidüh: hogy nem ittmaradni,
nem maradni itt kis részeg porzászlónak,
vagy szélörvény-tölcsér portrombita részeg
forró forgásának, ahogy vihar előtt*

csigaszemek nőnek az enyv-tajtékéig,
s forgástölcsérükben falevél, szalmaszál,
szélrágott lócitrom, gaz, giliszta, bogár,
s néhány árva veréb evickél hó-fulladt
madár-szívrohamban halottá pörögni.
Hogy nem ittmaradni, harangszóhoz sűtve,
óceántest alja sárba szőve, kötve!
S hátamból, mint rügyek nőttek ki a szárnyak,
csontpálcán a csírák héj-kazetta barna
lemeztopkúp-szemmel a szállni-kell nőtt ki,
aztán virágozni kezdett a rügybomlás,
mint az asszonypete, ha sperma fúródik
közepébe, s lázas osztódással erjed,
s szelvénycsíra lesz, majd tovább nő osztódva,
s benne már kezecskék, lábacsok, tűpont-száj,
s legelőbb lüktetés szívpontocská-élet,
fülkezdemény, erek, idegek, tűz-hínár,
mint hőterkép, színes hőlemez-parázsból
az a láthatatlan itt van, nem lesz másból,
formákká, érzékké épült szét a zsúfolt
trilliárd atomrác, az egyhelyű kötött
rezgés száz alakká, testlélek szavakká,
mint a szelvénycsíra: légszemként befűzött
ösgömb osztódása érzékké, szervekké,
a látópont szemmé, a fülpont hallássá,
az agypont tudattá, a herék, a pénisz
könny-súlya a kezdet aljából vigasszá,
a vagina-vonal, rózsapára-dombok
közt titkos selyemkés, rózsaselyem-olló,
s odabent a kútban a hártypénz-ernyő,
s az orrlík-pont, ánuszpont hó-híd közt tűfok,
s az idegek, erek hajzata a húsban,
a körömpikkelyek, a piheszőr méh-arc:
a kozmosz-türelem, az a türelmetlen
kifelé-törés láng, csillagterpedés-szűz,
a szólni-vágyó hús, a tiszta lélekhús
eleven virágzás térhatalma vad tűz.

Szitakötő-szárnyú pettybőr-krokodil volt.
Így volt a szegénység: rigóének-tigris.
Így volt a szegénység: a ragadozó nyál!
Így volt a szegénység: mint kőszikla alatt
a sárgafehérré viaszosodott fű
gyantaszálak kúsza, lapos tér-gyötrelme,
borostyánbütykökből sík gyertya-agancsok!
Mégis ragadozó: itatóspapír-ház!
S közben vihar játszott, a kifestett bohóc,
villámmal suhintott, mint arany-kaszával,
vízkalászos függő lobogó szárfüggőnyt,
aranykéssel szurkált, mint egy vágóhídon,
s vérzett a sikoltás, vériszap a hörgés,
fönt az égen lila tajtékbiivaly-csorda
hömpölygött a sárga habmező-dörgésben,
s nyüszített a kutya kútfához láncolva,
nagy habcsillagokat sírt a rettevésben.
Én meg készülődtem, hiszen megszülettem,
s szívemben a törvény Göncölszekér-kristály,
s mikor lombosodni kezdett a virágzás,
s zöld szárnyal a tavasz lett a lomb-kibomlás,
hogy zöld lengés legyen, billegés, majd romlás:
növényember-madár, madár-növényember,
mögöttem, előttem árnyasik láz-ihlettel,
otthagyva a szegény hártya-csönd világot,
a kötéllel kötő vak szomorúságot,
kiszolgáltatottság száraz héj-türelmét,
ami beborítja a vers-vágyú elmét,
akár a dióhéj recés, redős, csontgyúrt,
kemény fegyelme a benti ihlet-eskü.
Nem akartam arccal a sírföldre hullni,
mint az örült vihar örvény-vad szelétől
döntött temetői mézhártyás, kőkeresztus:
homlokán vérpontok, mintha a fekete
éj harapta volna: a kozmosz-krokodil,
a fekete-arany úrszita-krokodil,
festék-tulipánfej szája lángkehely-kő,

*kőbordás mellkasán piros kaszavágás,
kezeim, lábain, az egymásra hajtott
kőgereblye-páron kőszögek vörösen,
mint a rózsabimbók, kőrombuszok, gúlák:
lilanasárga tajtékboroda döntötte le
arccal a temető lucskos szög-lepedő
kalászos sarába a csontváz-mész korpuszt,
a testet lóherés ágú kőkeresztrel
súly alá nyomva: hullát tömegsírba.
S a test: térdek, karok, a szöcskeláb-villák,
az arc, a homlok, orr, a kőből-rák ujjak
vályúja a földben akár teknő-kereszt,
s a Jézus-súly alján a kereszt-gödörben
a kőtest alatt a fű viasz-bozót lesz,
sárga asztalos-nyv kúszva, lapos abrosz,
rothadó szemfödő, lila cérnaféreg
tekereg Isten-súly nyomás alatt hosszan.
Én csak azt akartam: állni a viharban,
mint egy térszítában, ahol a sejtek közt
fütyül a szél, sikít, mint az Isten-nyúzás.
S a rajtam átdörgő, rajtam átdühögő
vihar zokogása legyen ének-lángom,
legyen világ-lángom, legyek a világot
kimondó szabadság, szabad mámor-ének.
Hogy lehessen jó, hű nagy kozmosz-hegedű,
virágzó végtelen a Mindenség-többen.
Aki sorsával száll, mikor sorssá döbben!*

Az éjszaka tavasza

*Látóvá ki tesz vakokat?
Jön az éj. Halottak hozzák.
Az űrbe-nyílt csillagokat
az angyalok beporozzák.*

*Az angyalok dörögnek, mint
a cellás, kazettás szemű
méhek, sors-törvényük szerint,
s arcukon szőrgyűrűkből fű.*

*Dolgoznak az angyal-méhek:
szájjal, arccal, mellel, térdel,
szemmel a túlvilág-ének
lázport kenik szenvedéllyel.*

*Láng-üstök bozót-méhébe
túrják dongva, duruzsolva,
a fénytál hüvely-mélyébe
jelent jövővé szorozva.*

*Szemük parafa-csészébe
szúrt üvegfej-gombostű-sűn,
mozaik-gömb látás-kéve:
kristály-tetvek félgömb-fésűn.*

*A nemzésporba bemártott
szemek, mint a fagyott könnyek!
Szigorú a szita-átok!
Jéghegy-ringás alatt szörnyek!*

*A féynemzés-porba fült vak
angyalszemek, mint jégzirtek
ahogy lassan ringva úsznak,
mint csönd-kúppá dermedt könnyek.*

*Darázs-szemük, térdük, szárnyuk,
mellük, az arc-morzsahalom,
hím-fényliszttel szikra-árnyuk:
fény-kürtben nőstény-szorgalom.*

*Sárga por a féynemzés-hab
a kitinkör-szemgyűrűkig*

*sziták: lisztes emlők lógnak
a szívcsúcs kis száj-ollóig.*

*Sárga por a szemcsírákon,
a gomba-halmos arc-pajzson,
a pajzs-kerék kitin-ráfon,
az arc-vas kitin-szívafalon.*

*Fekete halottas-szekér,
halottashin tó-üvegvár
az éj, súlya gomoly-fehér,
s tejútfarkú ló a rúdnál!*

*Fehérszeplős tömbrengeteg
fekete mindenség-testből
az a gyász-szigorú öreg
ló, galaxis-kalász füstből.*

*Fénytág égitest-fodrokból,
fényszúk égitest-gyűrűkből:
sejtelemből, tűz-haragból,
angyal-vágyú nemi csöndből.*

*Ím, a tavasz éjszakáján
Illatszákban mély, magasság.
Csontváz-bál fönt az úr nyája,
s a földben is csont-mulatság.*

*Ím, az angyalok szorgalma:
a nemzés-irgalom lények
világot porzó buzgalma
segít a vágy-szenvedélynek.*

*Hogy virágba boruljon a
csönd, s legyen a láthatatlan
láthatóvá tett ha talma
fényliszt-szita térrács-paplan.*

*Arcomra hull a fénypára
űr-lófarok, mint a tóra
a gyerekkor éjszakája:
tücsöksírás fénygőz-búra.*

*S mint hínárba gabalyodott
csikóhal állok a fényhaj
létem köré csavarodott
hangmorzsa-csóvás sóhajjal.*

*S a talajon zöld robbanás,
fehér-tajték gyümölcs-remény.
Nárcisz, tulipán-tárulás.
Jácint-halál után fű-fény.*

*De a rózsák még alszanak
a gyík-fogsor rózsá-ágban.
A szár piros lombokkal vak:
rügy-szemük pikkelyzsák-zárban.*

*Így vagyok most tavaszomban,
merengve illat-sötétben.
Talán nem az utolsóban.
Új époszom vágya: éljen!*

*Hogy látó-vak láthassam még
írva kínom, túlvilágom.
S tudjam: nemcsak kék reménység
hitem, láng-özön a lángon.*

*Hogy elmondjam ezt a zsúfolt
itt-létet a természettel.
S mint a szemfenéki vakfolt
legyek éj az ítélettel.*